

Reformációi útjelzők

A zsoltairos szerint Isten ígéje nemzedékről nemzedékre tart. Az ő ígérete a hívó keresztyéneknek nyugalmat, örömet és jó reménységet ad a jövődre nézve. Csendesesen égő gyertya a sötét éjszakák idején. Erős vára Isten népének, amelyet senki be nem vehet, ugyanakkor fegyvere a reá támadókkal szemben.

3.

Költő, az olasz reformáció munkálója

Verseiben, leveleiben az új korszakról írt, a reformációról. Kálvinhoz hasonlóan a levelezés megszállottja volt. Sok levelezőpartnerének írt hasonlót: döntsetek el, mi a jobb, emberek haragját vagy Isten haragját vonni magatokra.

4.

Áldások és nehézségek a szórványban

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXIX. ÉVF. • 20. SZÁM
2018. OKTÓBER 15.
ÁRA 1 LEJ

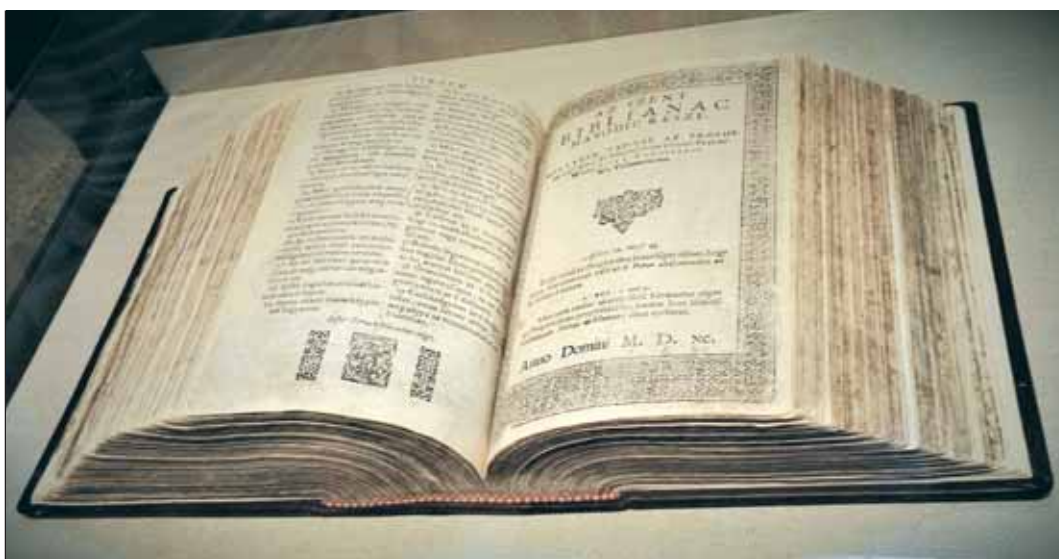
Százak fordították, milliók olvassák

A Biblia a keresztyének szent, vallásos könyve, amely az üdvösségre szükséges tanítást tartalmazza. Szent könyv, de nem csupán azért, mert benne szent dolgokról van szó, hiszen sok benne az emberi világhoz tartozó eseménybeli tudósítás. Szent, mert az ember nyomorúságának sötét háttere előtt Isten dicsősége fényesen felragyog.

Kijelentés, kinyilatkoztatás a Biblia. Istent ismerjük meg belőle. Pontosabban ő ismerteti meg magát velünk, és szól hozzánk. A benne rejlő kincs teszi számunkra értékesé.

Csodálatos könyv. Emberek írták ugyan, de mindazt, amit írni lejegyeztek, a Szentlélek ihlette úgy, hogy minden szava tökéletes. Nem veszi el időszerűségét. A világ minden hatalma igyekezett már megsemmisíteni. Megtagadták, kigúnyolták, nevetségessé tették, elégették. Ha egymásra tennénk a könyveket, amelyek a mai napig a Bibliát kritizálták, magas tornyot kapnánk. A Biblia azonban kiállt minden támadást. Ma többen olvassák, mint valaha: nem antik, nem is modern, hanem örök.

A világ legérdekesebb könyve. Számos csodálatos történetet tartalmaz. Gondoljunk csak Dániel prófétára és barátaira, akik nem akartak

leborulni a király szobra előtt, ezért tüzes kemencébe vetették őket, de sértetlenül jöttek ki onnan. A Biblia a legérdekesebb olvasmány lehet(ne) a fiatalok számára is.

A Könyvek Könyve az egész világnak szól. Negyvenen írták, százak fordították, ezrek nyomtatták, milliók olvassák. Walter Scott, a

híres angol regényíró számos, világszerte ismert könyvet írt. Amikor halálos ágyán feküdt, így szólt legidősebb fiához: add ide a könyvet! A fia megkérdezte, melyik könyvet. Scott így válaszolt: csak egy könyv van, amit a Könyvnek nevezhetünk, és ez a Biblia.

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Hol kezdjük a reformációt?

A reformáció nemcsak évente visszatérő ünnepe, de örökzöld témája is a protestáns egyházaknak. Érdemes lenne felmérni, hogy a reformáció szót hallva mire gondolnak lelkipásztoraink vagy egyházunk tagjai.

A nagy többségnek Luther Mártonnak a wittenbergi templom ajtajára szegezett tételei jutnak eszébe, esetleg még az, hogy a pápa kiátkozta Luthert az egyházból, mire ő válaszként az átokbulla nagy nyilvánosság előtt elégette. Vagyis a reformáció általában a múltat, a történelmet eleve-níti fel. Ugyanakkor egyre többen vannak, akik a reformáció szót hallva a ma működő egyházak megújítására, esetleg teljes átalakítására gondolnak. Szinte valamennyi történelmi egyházban találkozhattunk olyan mozgalmakkal, amely az egyházi szervezet reformját sürgetve szeretné megváltoztatni a régi szertartásokat, az egyházi tisztségeket, vagy demokratizálni a belső irányítást.

| 7.

Szent Ferenc városának reformátusai

San Francisco (Szent Ferenc városa) az Egyesült Államok nyugati partjának, Kaliforniának a legjelentősebb városa – Los Angeleszel együtt. Másfél évszázaddal ezelőtt a meggazdagodás vágyával ide érkező aranyásók alapozták meg a jövőjét. Évtizedek óta pedig az amerikai szinten is a legprosperálóbb helyek közé tartozó Szilícium-völgy, a világ elektronikai központjának lehetőségei nyújtanak magas szintű megélhetést.

Persze a kontrasztok erőteljesebbek, akárcsak egész Amerikában. A tulajdonképpen városban egymillióan sem élnek, a felhőkarcolók árnyékában nemcsak villogó fények, hanem hajléktalanok is meghúzódnak. A természet érdekes és váratlan tüneménye, hogy a város, a híres Golden Gate függőhíddal együtt – kiváltképpen nyári időszakban – ködös, hideg és szeles. A Csendes-óceán mögötti öbölben ugyanakkor majdnem mindig süt a nap, a tél enyhe, és leginkább az jellemző rá, hogy viszonylag csapadékos. Nem véletlen hát, hogy „az öbölben” és környékén tizennégy millióan élnek. San Francisco és környéke magyarjai is idővel „feladták a várost”, és templomostól odább költöztek.

| 5.

Tanulságos igék a példázatokról 11.

A királyi menyegző

Az evangélium azt jelenti, Isten ad valamit az embernek, tesz valamit az emberért. Mert nem mi vagyunk a kezdeményezők, nem mi vagyunk a középpontban, hanem Isten.

Mi gyakran feltesszük a kérdést: de hát tesz Isten valamit értünk, hiszen mi csak pici porszemek vagyunk e teremtett világban?

A példázatok úgy mutatják be Istent, mint aki személy szerint ismer minket, néven szólít, és jobban szeret, mint ahogy mi magunkat. Isten örömet, boldogságot ajándékozó Úr. Ezt a példázatunk menyegzőhöz hasonlítja. Ő ünnepi lakomát készít számunkra. Mi ehhez hasonlót nem tudunk szervezni, nem tudunk az életünknek célt, értelmet, jelentést és tartalmat adni. Amit mi tudunk tenni, azt előbb-utóbb elnyeli a halál, megsemmisülésre van ítélve. Ez a példázat azonban azt mondja: Isten örök boldogságra teremtett minket. Ő olyan menyegzőt készített, ahol a halálnak, szenvedésnek a gonoszak nincs mit keresnie. Isten azt akarja, hogy mi vele és egymással boldog közösségben éljünk. Ez a közösség már itt, a földön elkezdődik. Jézus földi életének utolsó estéjén valóságos közösségbe, vacsorára hívta meg az övéit. Az úrvacsorában mi az Istennel és egymással való csodálatos közösséget éljük meg.

Életünk eme dicsőséges célját és értelmét Isten a követői, szolgálói által adja tudtunkra. Ő ezt

már az Ószövetségben kijelentette prófétái által, ami aztán az Újszövetségben Jézusban ragyog fel előttünk. Nem mondhatja senki, hogy ő ezt nem tudja felfogni és megérteni, hiszen Isten világosan és egyszerűen mondja el.

Isten nemcsak elmondja ezt nekünk, hanem személyes döntésre szólít fel: gyere el e nagyszerű alkalomra. Mindaz, amit a Szentírás hirdet, egyetlen szóban így foglalható össze: jöjjetek. Ragadjátok meg azt a nagy lehetőséget, amire Isten elhívott titeket. Ő nem kényszeríti ránk. Nekünk kell a meghívást elfogadni, és elindulni. Úgy adja nekünk a szeretetét, hogy arra nekünk válaszolni kell azzal a hittel, amit szintén ő ajándékozott nekünk.

Lássuk, mi lesz Isten szeretetteljes hívásával. Az, ami történik, egyszerűen döbbenetes. Jézus nyilván a maga tapasztalatairól beszél, arról, hogy miként fogadta népe az ő hívását. Mit tesznek a meghívottak? Mentegetik magukat, megmagyarázzák, miért nem tudnak jönni. Nem adnak egyenes választ. Azt mondják, most nekik fontosabb dolguk van, minthogy Isten hívásának engedelmeskedjenek.

Vajon nem így van ez ma is, és nem így volt-e kétezer év óta szüntelen? Ma is mindenkinek fontosabb dolga van, minthogy Isten hívásának engedelmeskedjen. Hány ember mondja, amikor családlátogatáskor templomba hívjuk: olyan elfoglalt vagyok, hogy nincs időm a vallás dolgaival foglalkozni. Vasárnap is kell néha dolgoznom, aztán meg ott van a kert, nekem nincs időm a Biblián gondolkodni.

„Hasonló a mennyek országa a királyhoz, aki menyegzőt készített fiának. Elküldte szolgálóit, hogy a hivatalosokat meghívják a menyegzőre, de azok nem akartak elmenni.”

(Mt 22,1–2)

Lőrincz József

IMÁDSÁG BAJOK KÖZT

Uram, segíts engem a mai napon is,
Még hogyha bajom ily temérdek vagyon is.
Nyújtsd segítő kezed ezer nyavalyámban,
Ha örömlak helyett bennem bánat-ház van.
Emelj fel magadhoz, Uram, hogyha lehet,
Tégy az asztalomra vigaszt s víg kenyeret!
Süssön rám a napod, így tégy csodát velem:
Ments meg bajaimtól, Felséges Istenem!

komolyan az ő hívását, és engedelmeskedjünk annak.

Ezekre az emberekre, akik itt elutasítják hívását, kemény ítéletet mond. Ezek nem ülhetnek vele asztalhoz, nem lesz övék az örök élet. Nem azért, mert valami rosszat tettek, hanem azért, mert földi dolgaikat fontosabbnak tartották az ő hívásánál. A Biblia szerint az engedetlenség a legnagyobb bűn, Isten hívására nemet mondani.

Különös a példázat vége. Amikor a terem megtelik, megérkezik a király is, számba veszi a jelenlévőket, és meglátja, hogy egy embernek nincs menyegzői ruhája. Az ókori Keleten ugyanis az volt a szokás, hogy a menyegzői ruhát mindenki a belépéskor kapta meg és öltötte magára. Milyen embertípust jelképez ez az ember? Azokat, akik vágyakoznak Isten után, el is indulnak őt keresni, de nem hajlandók mocskos ruhájukat, vagyis bűneiket levetni, elhagyni. Ezek meg akarják nyerni a kegyelmet, a bűnbocsánatot, de nem akarnak kedvenc bűneiktől, bűnös természetüktől, szenvedélyeiktől megválni. Hisznek ők, de nem akarnak engedelmeskedni, nem akarnak megváltozni. Istenhez akarnak tartozni, de nem tudnak elszakadni a világtól sem. Akarják Istent, de a világot sem tudják elengedni.

Aki nem akar megváltozni, annak nincs helye az Isten országában. A példázat egy figyelmeztetéssel zárul: sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak. Isten hívását sokan hallják, de kevesen engedelmeskednek annak, kevesen engedik, hogy az Úr átformálja az életüket. A menyegzői ruhát felkínálja az Úr, de azt nekünk kell felvenni. Az új életet nem elég megismerni, abban járni kell.

Ez a példázat komoly kérdéseket tesz fel nekünk: fontos-e számunkra Isten hívása, fontosabb-e minden másnál? Nem vagyunk-e kétfelősántikáló keresztyének, akik részt akarunk venni az örömben, de nem akarunk megváltozni?

Adja az Úr, hogy jól tudjunk dönteni, életünkkel tudjunk válaszolni e kérdésekre!

(A példázattal kapcsolatos keresztrejtvényt lásd a 6. oldalon)

Bibliaolvasó kalauz

NOVEMBER

1.	Cs	Ef 5,1–15	4Móz 22
2.	P	Ef 5,16–17	4Móz 23
3.	Szo	Ef 5,18–20	4Móz 24
4.	V	Ef 5,21–33	4Móz 25
5.	H	Ef 6,1–4	4Móz 26
6.	K	Ef 6,5–9	4Móz 27,1–11
7.	Sze	Ef 6,10–24	4Móz 27,12–23
8.	Cs	1Pt 1,1–12	4Móz 28,1–15
9.	P	1Pt 1,13–25	4Móz 28,16–31
10.	Szo	1Pt 2,1–12	4Móz 29,1–11
11.	V	1Pt 2,13–17	4Móz 29,12–39
12.	H	1Pt 2,18–25	4Móz 30
13.	K	1Pt 3,1–7	4Móz 31
14.	Sze	1Pt 3,8–17	4Móz 32
15.	Cs	1Pt 3,18–22	4Móz 33
16.	P	1Pt 4,1–11	4Móz 34
17.	Szo	1Pt 4,12–19	4Móz 35,1–8
18.	V	1Pt 5,1–5	4Móz 35,9–34
19.	H	1Pt 5,6–14	4Móz 36
20.	K	Jer 1	Tit 1,1–9
21.	Sze	Jer 2	Tit 1,10–16
22.	Cs	Jer 3	Tit 2,1–10
23.	P	Jer 4,1–18	Tit 2,11–15
24.	Szo	Jer 4,19–31	Tit 3,1–7
25.	V	Jer 5,1–17	Tit 3,8–15
26.	H	Jer 5,18–31	Filem 1–7
27.	K	Jer 6,1–15	Filem 8–25
28.	Sze	Jer 6,16–30	Zsid 1,1–4
29.	Cs	Jer 7,1–20	Zsid 1,5–14
30.	P	Jer 7,21–34	Zsid 2,1–4

A példázat figyelmeztetéssel zárul: sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak. Isten hívását sokan hallják, de kevesen engedelmeskednek annak...

Az emberek másik része a családra hivatkozik. Nézz, itt van a feleségem, a gyermekeim, rájuk is időt kell szánnom. Vagy ilyeneket hallunk: most még fiatalok vagyunk, szeretnénk magunkat kiszórakozni, szeretnénk éli az életet. Igen, úgy van ez ma is. Az emberek nem mondanak direkt módon nemet, hanem sorolják elfoglaltságukat, mentegetik magukat, hogy miért nem tudnak jönni.

Ne értsük félre az igét. Jézus nem azt állítja, hogy nem kell dolgozni, nem kell családot alapítani, nem kell alkotni, nem szabad szórakozni. De azt igenis, hogy mindenekelőtt Isten országát kell keresni, s a többiek is mind megadatnak nekünk. Nálunk az a nagy baj, hogy a többiekre hivatkozva nem tesszük meg az egy szükséges dolgot. Hogy elfogadjuk a hívást és jöjjünk. Ne értsük félre az igét, Jézus nem akarja, hogy mi kolostorba vonuljunk, hanem azt, hogy miközben végezzük a mindennapi munkánkat, éljük családi életünket, vegyük

Reformációi útjelzők

Ahogy a napkeleti bölcsek, haladva az úti céljuk felé, a betlehemi csillagra figyeltek, és annak a vezetésére bízták magukat, úgy kell nekünk, református embereknek a reformáció útjelzőire figyelni. Ezek nélkül a helyes útról könnyen letérek, és eltévedhetünk. Adja Isten, hogy minden év reformációi ünnepe emlékeztessen minket az útjelzőkre, a reformátorok nevezetes tantételeire, amelyeket az akkori idők tudományos nyelvén, latinul így fogalmaztak meg: Sola Scriptura (egyedül a Szentírás), Sola Gratia (egyedül a kegyelem), Sola Fide (egyedül a hit) és Solus Christus (egyedül Krisztus). Bár ébresztenének sokakban e tantételek Istenben gyökerező erős és igaz hitet, egymás iránti szeretetet és az örök életben való kiolthatatlan reménységet.

A reformáció emlékülünnepe csak a legelsőről, a Sola Scripturáról, azaz egyedül a Szentírásról gondolkodva próbáljuk áldásossá tenni szívünkben e tantételt, és benne örömet találni.

A reformátorok már az 1519-i lipcsei dispután érvényre juttatták a Sola Scriptura elvét, amely azt jelenti: a hit és a tanítás kérdésében nem a hagyományok, nem a zsinati végzések, nem a pápai rendelkezések, hanem egyedül a Biblia bír döntő érvénnyel.

A zsolttáros azt írja: nemzedékről nemzedékre tart Isten ígéje. Ez ígéret. Isten ígérete a hívő keresztyénnek nyugalmat, örömet és jó reménységet ad a jövőre nézve. Csendesen és melegen égő gyertya a sötét éjszakák idején. Erős vára Isten népének, amelyet senki be nem vehet, ugyanakkor fegyvere a reá támadókkal szemben.

Istennek beszéde a hitnek az a kiapadhatatlan, tiszta forrása, amely reménységben tartja a hívőt akkor is, amikor mások feladják a harcot. Ez a beszéd a keskeny úton tart akkor is, amikor sokan a széles úton a veszedelemben rohannak.

A református tanításnak egyedüli tiszta és kiapadhatatlanul buzgó forrása és mértéke a

Szentírás, amelyből az Ótestamentum a maga profétái jellegével Jézus Krisztusra, az ő eljövételére mutat. A teljes Újtestamentum tanúságtétel ugyanarról az eljövételről, és előretekint az ő visszajövetelére.

Isten a Biblia által adja tudunkra az ő akaratát, amely minket az üdvösségre vivő úton vezet, és erőt ad azon boldogan, örvendve haladni. Isten ígéje a mi legbiztosabb útítársunk: bölcsés és képessé tesz arra, hogy a hamisság és a gyűlölet útját elkerüljük, mert az ige szövetség a lábunk.

Amikor Jézus szavai eljutnak e föld minden népéhez, és azok mégsem térnek meg, akkor eljön a vége mindennek, csak az Úr beszédeinek nem (Máté 24,14). Boldog, aki e zajos világban Isten beszédére, az ígére mint üdvössége bizonyosságára, hite forrására tud figyelni.

Isten beszéde örömhír. Minden nehézségben a legjobb barát. Csendes, de biztos hátszél az élet hullámzó tengerén. Napsugár, amely felszárítja a könnyeket, csendes eső, amely meglágyítja a megkeményedett szívet és lelket. Az ige Istennek felénk nyújtott keze, ahova a fáradt fejet le lehet hajtani, kősziklán levő otthon, amelynek fedelét vihar le nem sodorhatja, ahol nyugovóra lehet térni. Esőcsepp életünk virágára, tiszta, örök forrás mindenki számára, enyhítő és bünt lemosni jó (1Kor 6,11).

Istennek beszéde megmarad örökre, nem úgy, mint a mező virága vagy a fenyő zöldje. Általa állhatunk szilárdan, kitartóan e világ vihariban és hullámveréseiben.

*Isten szava megáll mindenha,
Nem dönti meg senki hatalma!
Az Ige és Szentlélek bennünk
Nekünk mindig erős védelmünk.
Gyermeket, nőt, testi éltet,
Hírt és jólétet elvihet, benyelhet
A föld gonoszsága,
De megmarad Isten országa!*

| SZÉKELY JÓZSEF ny. lelkipásztor |

Erdély-érzés: a korrupció mézédés pillanatai

Néhai történész barátom kis broszúrát írt, szerkesztett, hogy megtanítsa a gólyáknak, amit elmulasztottak otthon. Köszönés, illemszabályok, viselkedéskultúra, egyszóval volt abban minden, amit egy tisztas egyetemistának tudni érdemes ebben a rohanó 21. században. Azt nem tudom, volt-e foganatja, mindenesetre barátom, a hatvan feletti öregúr a folyosón továbbra is kitartóan előre köszönt a gondjaikba feledkező hallgatóinak.

A mai egyetemek követik a kor szellemét. Úgy rágcásljuk a sok sztorit, mint Riska tehén ráérősen az abrakot. Mire a végére érünk, máris jön valami új. Aki tegnap még miniszoknyás hallgatócska volt, holnap már a rektor úr nejeként mutatkozik. Sőt ezzel párhuzamosan a tudását is rögtön kamatoztathatja. Tanársegédként. Anya és fia, férj és feleség, feleség és férj, apa és lánya... Valamiért a mi egyetemeink (de nem csak) olyanok, mint egy nagy család. Előszóval cipelik be állásba a hozzátartozókat. Ami nem csoda: őket ismerik a legjobban.

Ezt kaptuk ettől a nagy országtól. A korrupció mézédés pillanatait. Büszke erdélyiségünket száz év alatt áthatotta a regáti szellem, mint kék tinta az itatóst. Mi pedig önfeledten integrálódtunk és asszimilálódtunk. Néha azért elmondjuk egyfajta erőtlén önigazolásként, hogy meg kell maradni, helyben kell maradni, az anyanyelv, a gyökerek és minden más mennyire fontos. Aztán kifizetjük a borralót a postásnak, a futárnak, az adminisztrátornak és mindenki másnak. Mert ezt így kell. Így lehet. Ebbe születünk, és ebbe halunk bele. Ez lesz a végzetünk. Ezt kaptuk száz év alatt. Ha a nyelvünket nem is törölte el ez az ország, ha nem is tudott lenyelni minket azonnal, csak lassan, darabonként, azért a szellemiségünket, a gondolkodásunkat eredményesen és gondosan átnevelte.

Otthon a díványon azért elmondjuk egymásnak: mi, az erdélyiek és mi, a partiumiak... Mert ott nyugszik bennünk egy csendes, lappangó lenézés a fővárosiak, az oltyánok és a moldvaiak iránt. Ami jólesően kitör belőlünk odahaza a pamlogon: hogy ezek milyen sötétek, mennyire balkániak, mennyire látszik rajtuk a hét év hiánya, és egyáltalán, mennyire nem fogott rajtuk a nyugati civilizáció. Aztán másnap felkelünk, és egész nap ugyanabban a kerékvágásban élünk, haladunk, amit odahaza nagy szájjal lenéztünk. Mert tudatában sem vagyunk, hogy észrevétlenül beszívott a nagyromán fekete lyuk. Mert vajon van-e más út, és van-e másképpen maradásunk, mint a jól ismert deszkurkörec (feltalálja magát) magatartás, amire egyre többször büszkének is vagyunk? Hogy lám, mi is tudjuk, mitől döglök a légy. Lám, felzárkóztunk, minket sem adnak el kilóra a „frátyék”.

Az egyetemista társak kézhez kapták a diplomájukat, és mentek is vele – Pestre. Volt persze, aki maradni akart, és egy hosszú pillanatra magába szívta az éveken át a fülébe csorgatott megmaradásos beszédet. Úgy képzelte, majd ő tanítani fog, mert hiszen ő volt az évfolyamelső. Aztán gyorsan kiderült, sem férje, sem felesége, sem fia, sem lánya, de még kiskutyája sem annak, aki erről dönt. És még egy átkozott miniszoknyája sincs.

A Trianon utáni lehet-nem lehet vita néma ködként ereszkedik reánk. Fuldoklunk, küzdünk az életünkért, kapaszkodunk abba, hogy lehet, vagy legalább lehessen, de sokszor éppen egymást gátoljuk abban, hogy ez így legyen. Szinte felsőhajtunk, ha azt látjuk, ez is, az is elment, mert ezen a kisebbségi Titanicon addig is több hely, több konc, több érvényesülés jut nekünk. De jut-e?

Az egyetem pedig megmarad egy nagy családnak.

| FÁBIÁN TIBOR |

Költő, az olasz reformáció munkálója

Olympia (Fulvia) Morata (1526–1555)

A reformációnak sok arca van. Nemcsak Luthert, Kálvint, Zwinglit és más, nagy formátumú férfit adott Isten a világnak, hanem nagyszerű nőket is. Olyanokat, akiknek szívét megragadta az evangélium, s a reformáció tanainak hirdetői, terjesztői lettek. Most Istennek egyik ferrarai biznyságtevőjével, Luther és Kálvin Heidelbergig eljutott, de korán meghalt kortársával ismerkedünk meg.

Olympia Morata apja tanár volt, ő ismertette meg Kálvin tanaival. De a kis Olympia már a családi otthonban az anyatejfel szívta magába a zene szeretetét és ismeretét, művészi érzéke hamarosan fejlődésnek indult. Csodagyerekeknek számított. Kálvinista voltak miatt hamar el kellett hagyniuk Ferrarát. Száműzetésben éltek hét éven át Vicenzában és Velencében. De Franciaországi Renáta, XII. Lajos lánya rábízta Anna lánya nevelését.

Később házasságot kötött Andrea Gründler filozófus-orvossal. Kálvinista hitük miatt 1554-ben azonban mindent elveszítettek. Vallási migránsok lettek, akik Németország, a reformáció földje felé vették az irányt, ebben szerepet játszott orvos férjének származása is. Így kerültek a reformátusság pfalzi fellegvárába, Heidelbergbe, ahol férje professzor, ő a klasszikus irodalom tanára lett, s az ókori filozófusokról tartott privát docensként csodálatot keltő előadásokat. Egy év múlva, 29 évesen azonban a gyógyíthatatlan, viszontagságok okozta tuberkulózisban meghalt.

A református Péter-templom temetőjében nyugszik, márvány emléktáblája az oldalkápolnában látható. Epitáfiumán egyebek között ezt olvashatjuk latinul: az az asszony volt, akinek lelki erejét és páratlan nyelvtudását, erkölcsöségét és kitartó igyekezetét a kegyesség gyakorlására mindig megcsodálhattuk...

Idegen földön hunyt el, de itt nyugszik mellette férje és Emilio testvére is. Férje epitáfiumából pedig azt is megtudjuk, hogy számára Olympia Minerva volt, így becézte őt az istennő után, aki az ókori pogány hitvilágban a bölcsesség és az államvezetés megjelenítője volt. Nem véletlenül kapta e becéző megnevezést: a hit dolgaiban férjét a lelki sötétségből és tudatlanságból a mennyei dolgok ismeretére vezette el.

Vicenzában kifejezetten antikatólikus volt. Zwingli, Melanchthon és Erasmus műveiről recenziókat terjesztett. Kálvin Intitutióját felvette tantervébe – ezért az oktatásból eltávolították. Ferrara hercegnője, Renée támogatta, ám katólikus férje miatt ettől idővel elállt.

Itáliában nőtt a vallási intolerancia a protestánsokkal szemben. Moratának egyre inkább a vallási iratok felé fordult figyelmé. Valósággal örült annak, hogy a ferrarai udvart elhagyhatta, mert – írja egyik levelében – „ha ott maradok, üdvösségemért nem tehettem volna szinte semmit, nem lett volna módom a két testámentum iratait olvasni és megismerni”. Megrendítette őt a kegyes protestáns laikus prédikátor, Fanino halála, akit az inkvizíció evangéliumi hitéért előbb börtönbe vetett, majd mivel nem adta fel

protestáns hitét, 1550-ben halálra ítélték, megölték. Férjével együtt meggyőződéses protestánsok lettek és maradtak. Ezért is kellett kezükbe venniük a vándorbotot.

Amikor férjének professzori állást kínáltak Linzben, Olympia ezt írta: „tudnotok kell, hogy Krisztus ügye mellett állunk teljes szívvel, s ezt nem áruljuk el semmiért.” Első menekülése pénz, ruha nélkül, alsóneműben és mezítláb történt férjével. A megalázó megpróbáltatásban már ezt mondta: nincs tovább, feladom. Majd mégis ezzel folytatta: „Uram, ha azt akarod, hogy éljek, végy engem angyalaid védő szárnyaira, s ők emeljenek fel, mert nem bírom tovább.”

Augsburgban hatalmas könyvtára talált a Hörmann-házban, ami nagy örömmel töltötte el. Izgatott lendülettel tanulmányozta a reformátorok iratait. De a könyvtári nyugalom csak rövid ideig tartott. Tovább kellett menniük megélhetési okokból. Schweinfurt nyugtalan városa következett, ahol a vallásháborúk miatt állandó csapatátvonulások voltak. 1554. június 12-ről 13-ra a frankok megszállták, felgyújtották a várost, ezért másodszor is menekülniük kellett – az életükért.

Verseiben, leveleiben az új korszakról írt, a reformációról. Kálvinhoz hasonlóan a levelezés megszállottja volt. Sok levelezőpartnerének írt hasonlót: döntsétek el, mi a jobb, emberek haragját vagy Isten haragját vonni magatokra.

Jóllehet édesapja Kálvin befolyása alatt élt, ő ennek ellenére Luther Nagy Katekizmusának olasz fordításán fáradozott. Végül is protestálás volt az élete ebben is. Öt éven át zsoldárokat fordított olaszra. A protestáns hit szellemi misszionáriusnője lett ezzel is. A protestáns laikus prédikátor, Fanino Fanini megmentéséért minden tőle telhetőt megtett, de eredménytelenül. Ez a kudarc is hozzájárult emigrációjához, de még valamihez: ekkor győződött meg arról, hogy „Rómában valóban az Antikrisztus ül a pápai trónon”.

Ez a ragyogó tehetség nagy istenbizalommal élt. Levelezett német, svájci prédikátorokkal, Flacius Illyricusszal, Dalmácia és a horvátok reformátorával is. Ha tovább él, ő lett volna Németország első egyetemi professzor-nője Heidelbergben. Életét nem tudta könyvek nélkül elképzelni. Kora könyves és bibliás Olympiája, protestáns Minervája volt. Feleség, de nem anya – gyermekei a versei voltak. Levelezéséből kitűnik, többen a legédesebb tanárnőnek, drága Kerubimnak, angyalnak nevezték. Nem véletlenül: evangéliumi hite, érzékeny, költői lelkülete, művészi érzéke és férfiakat csodálatra készítő műveltsége földön járó, mégis légiessé formálták őt a viharos 16. század béke-szigetén, a református Heidelbergben. Ennyit legalább nekünk is illik tudni róla. Nehézségek, összeomlások között Istenben bízó hite szép imádságát vessük a szívünkbe: „Uram, ha azt akarod, hogy éljek, végy engem angyalaid védő szárnyaira, s ők emeljenek fel, mert nem bírom tovább. Ámen.”

Fulvia Morata Olympia szobra a Majna partján fekvő Schweinfurtban

Szent Ferenc városának reformátusai

1. Száz éve annak, hogy a húszas években az itteni reformátusok önszerveződése eredményeképpen legelőször magyar nyelvű istentiszteletre került sor. Nem San Franciscóban, hanem a hozzá közel eső Berkeley-ben. Aztán pár évtizednek kellett eltelnie ahhoz – beleértve a gyülekezeti élet megszűnését eredményező második világháborút és az azt követő éveket –, hogy 1950 karácsonyán a Megváltóval együtt megszülessen San Francisco és környékének magyar református egyháza.

Az első – a mostanit megelőző – templom megvásárlására 1956 decemberében került sor. Egy belvárosi nagyobb házból alakították ki. Ekkor már útban volt a magyar forradalom menekültjeinek hulláma, amely a következő esztendő elején érte el Amerika nyugati partját, és megnövelte a gyülekezet lélekszámát. De nemsokára bekövetkezett a már említett belső migráció: a 70-es évek elején a magyarság fokozatosan kiköltözött az öbölbe, ezért a régi templomot eladták, és 1989-ben Redwood Cityben vásároltak újat. Akkoriban a Bihar megyéből származó, monospetri születésű Katona Jenő volt a lelkész (1947–2013), majd betegnyugdíjazása után, immár másfél évtizede, 2003 októberétől Magyar-Köpe Gábor lett a lelképásztor. Ő is erdélyi, brassói, sőt anyai nagyapja Keresztvár (Brassó megye) lelkésze volt. 1998-ban végezte a teológiát, majd hétfalusi csángó származású, fizikusi tanulmányokat végző feleségét követte Svédországba, aki ott doktorált. Csiha Kálmán püspök elengedte a mintegy hat évet tartó svédországi segédlelkészi, majd másodlelkészi szolgálatra. Ezt követően érkezett a meghívás Szent Ferenc városába.

San Francisco környékének magyarjai minden vasárnap istentiszteletre gyülekeznek. Egyesek viszonylag közel laknak a templomhoz, mások akár egy-két órát is autóznak, hogy magyarul hallgassák az igét.

A hónap első vasárnapján kétnyelvű az istentisztelet, hogy a magyarul nem tudó házastársak vagy éppenséggel a magyarsággal szimpatizálók is otthon érezzék magukat a gyülekezetben. Amúgy sok az erdélyi származású családból való egyháztag, és a 10 ezer kilométeres távolság ellenére lelkiükben hazagondolnak. Sőt évekkel ezelőtt egy harminc-

A Golden Gate, háttérben San Francisco. Jellegzetes kép Kalifornia egyik legjelentősebb városáról

Forrás: gettingsmart.com

tagú csoporttal erdélyi körutat tettek, részt vettek a csíksomlyói búcsún. (A kétgyermekes lelkészcsalád évente hazalátogat Erdélybe a rokonokhoz, barátokhoz, akik igazából mind otthon vannak.) Az istentisztelet mindig a himnuszok eléneklésével ér véget, és közös

ebéddel folytatódik, havonta pedig presbiteri gyűléssel. A gondnok Göde Zoltán, több embert alkalmazó festővállalatnak a tulajdonosa. Bár jelenleg csupán egy gyülekezetben szolgál Magyar-Köpe Gábor, az egyházi és közösségi tevékenység szerteágazó, sok a rendezvény a nemzeti ünnepek megtartásától egészen a magyarságot a tápcsatornán át is erősítő piknikes összejövetelekig, disznótoros vacsoráig. (Amúgy a templomegyüttes ebédlőjének egyik szegletében magyaros termékekkel teli szekrény és kolbászt, szalámit kínáló hűtő áll a magyar ízekre vágyók rendelkezésére.)

A gyülekezeti élet egészen más, mint Erdélyben. Örvedetes, hogy egyre szervezettebb, virágzóbb a magyarság egyházi és közösségi élete. Ezt bizonyítja a két magyar egyházon kívül két magyar iskola, két táncsoport, hagyományörző csoport, filmklub, huszáregylet és Észak-Amerika második legnagyobb cserkészcsapatának a működése. Vagyis a megszokott szolgálatok mellett új kihívások vannak, hiszen sajátos módon a gyülekezetben egyre több a fiatal, a középkorú és általuk a gyermek. A jobb megélhetés miatt ugyanis többen érkeznek a világnak eme igen távoli tájára – elsősorban a számítástechnikai, elektronikai szakmában jártasok. Örvedetes tény, hogy általuk megmegújul az egyházköztség. Aki San Franciscóban szeretne letelepedni, az érkezése utáni hetekben általában felkeresi a környéken működő valamelyik magyar egyház egyikét: vagy a reformátust, vagy a katolikusot. Ugyanis itt információkat kap, kapcsolatokra tesz szert. Aztán előfordul, hogy az illető csak ritkán jelentkezik, akár évekig eltűnik, majd újra felkeresi a lelkészt: házasodni szeretne, keresztlőt tartana. És a gyermekét is elhozza a gyülekezetbe, mégiscsak szeretne neki valamelyest egyházi és magyar nevelést nyújtani.

Úgy tűnik, San Francisco környékének református magyarsága él és élni akar, ennek jegyében pedig terveket sző. Egy olyan nagyobb központ megvalósításáról álmodik, amelyben a fiatalokkal való foglalkozás kibővíülhetne, ugyanakkor nemcsak a református egyház otthona lenne, hanem egyúttal magyar házként szolgálna. Az egykori ingatlan helyett, amelyet a 80-as évek elején eladtak, mivel nem tudták már fenntartani, részben amiatt, mert a környéke „leromlott”, olyan központot szeretne, amely a napjainkban működő tizenhét különböző magyar szervezet otthona lehetne. Isten áldja meg álmaikat, és erősítse akaratukat!

A város reformátusságának temploma: a környék magyarjai minden vasárnap istentiszteletre gyülekeznek

Kereszt(yén)rejtvény

Vízszintes:

1. Észak-amerikai indián nép. 6. Albán hírügynökség. 9. Postai küldemény. 14. Martin ...; Jack London regénye. 15. Jókai Anna regénye. 18. Munka (arg.). 19. Arad folyója. 21. Költő (László). 22. Madárkert. 23. Verbum. 24. Mikszáth Kálmán hőse (Miklós). 26. Kukorica (nép.). 28. Egyből kettő! 29. Az igerészlet kezdete. 32. Innen máshova. 33. Savmaradék! 34. Partszakasz! 35. Életét veszi. 37. Tízcentes amerikai pénzérme. 39. Balti nép. 41. ... Erwin Kisch; „a száguldó riporter”. 42. Perzsel. 43. Shakespeare makrancos hősnője. 44. Előtagként ezerbilliószoros jelöl. 45. Üres a tál! 46. Oldalt talál! 47. A távcső része! 49. Partszakasz! 61. Bevall! 62. Ázsiai sivatag. 63. Kázus. 64. ... et labora!; Imádkozzál és dolgozzál! 65. Belgrád hegye. 67. Erre a helyre, nyomaték! 69. Férfi énekhang. 71. Self ... man; önevejből érvényesülő ember. 72. Lecocq operettje. 74. ... 18; Leon Uris regénye. 75. Finom gúny. 76. Rin-...-...; hollywoodi kutyaszár. 77. Börtönbe zárat.

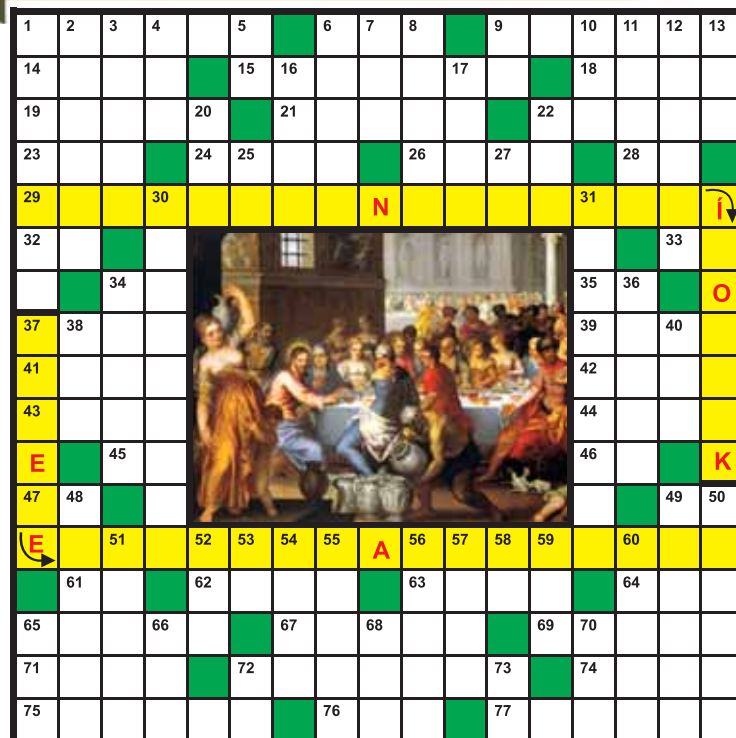
Függőleges:

1. Félzsáraz ital. 2. Porcióz. 3. Kör alakú. 4. Japán tornász volt. 5. Afrika csücske! 6. ... Delon; francia filmszínész. 7. Hajórész. 8. Csattanós történet. 9. Acsat szélei! 10. Palóc alma. 11. Szívélyes. 12. Nemigen. 13. Germán néptörzs volt. 16. ... Fitzgerald; amerikai dzsesszzenekes. 17. József Attila verse. 20. ... Marino; európai törpeállam. 22. Hírszerző. 25. Kávét! 27. Villaágak! 30. A mellékvesevelő által termelt hormon. 31. Kitüntet. 34. Azon a másik helyen. 36. Eszik a nyáj. 37. Az igerészlet befejezése. 38. Járom. 40. Vietnami holdujév. 48. Sróf. 49. Becsületszó. 50. Feltett szándék. 51. Üzleti alkalmazott. 52. Török tisztis rang. 53. Indul a vonat! 54. Tamási Áron hőse. 55. Határérték. 56. Francia város a Meuse partján. 57. Nem jó, ha üres! 58. Magad. 59. „... essem el én” (Petőfi). 60. Keserű ital. 65. Vonatkozó névmás. 66. Ipari növény. 68. Becézett Ibo-lya. 70. Ausztráliai futómadár. 72. Avala! 73. Dacból kettő!

Csatlós János

Királyi menyegző

A fősorokban a példabeszédből idézzük.

Gasztrosarok

Gyümölcsös oreosajttorta

Ha oreotortára gondolunk, akkor a klasszikusnak számító fekete-fehér verzió ugrik be először: fehér krémű oreokeksszel valamilyen kakaós kekszsalappal vagy csokis brownie-val. Ezzel az égvilágon semmi gond nincs. Már a pusztá képzettől is összefolyhat az ember nyála, de létezik e tortának több változata is. Kissé kezdtem megenni a hagyományos recepteket, ezért úgy döntöttem, változtatok rajtuk: egy frissebb, könnyebb állagú gyümölcsös változatra alakítom fehér piskótával.

meg. Amikor összeállt, egy kerek, sütőpapírral kibélelt tortaformába kanalazzuk, és előmelegített sütőbe tesszük kb. 10-15 percig. Figyelni kell, mert ez a fehér piskóta hamarabb sül. Amikor kezd barnulni a szélénél, kivehetjük, vagy fogpiszkálóval ellenőrizhetjük, hogy megsült-e.

A krémhez elkavarjuk a mascarpone-t a porcukorral, majd hozzákeverjük a joghurtot. Egy másik tálban felverjük a tejszínt, közben a lapzselatinokat hideg vízben hagyjuk állni pár percet. Amint a zselatinok felengedtek, megpuhultak, jól kiszorítjuk a vizet belőlük, és egy hóálló tálkában kevés időre betesszük a mikrohullámú sütőbe, amíg folyékony állagú lesz. Nem kell felforralni. Amint folyós lett, kivesszük, hagyjuk hűlni, de maradjon meg a folyós állaga, és keverjük hozzá egy evőkanállal a felvert tejszínből, majd a zselatint csurgassuk bele a mascarpone-s, joghurtos krémbe. Ezután óvatosan vegyítsük össze a mascarpone-s krémet a felvert tejszínhabbal. Végül törjük össze a kekszeket apró darabokra, és keverjük azt is a krémhez.

Jóhet az összerakás: a fehér piskótára rákenjük a krémet, szépen elegyengetjük, majd felverünk 2 dl habtejszínt, és tortadíszítővel tetszés szerint kidíszítjük. A tetejére szórhatunk oreót, jól fog mutatni.

Hozzávalók:

A fehér piskótához:

5 db tojás (közepes méret), 5 kanál cukor, 5 evőkanál liszt, fél csomag sütőpor

A mascarponekrémhez:

250 g mascarpone, 6 lap zselatin (1 csomag), 375 g erdei gyümölcsös vagy epres joghurt, 150 g porcukor, 4 dl habtejszín, 200 g gyümölcsös oreokeksz

Díszítés:

50 g gyümölcsös oreokeksz, 2 dl habtejszín, habfixáló

Elkészítés:

A piskótához szétválasztunk 5 tojást, a fehérjét felverjük az 5 evőkanál cukorral, majd amikor kemény a hab, beleforgatjuk az 5 evőkanál lisztet, amiben előzőleg a sütőport elkevertük. Vigyázzunk, ne keverjük sokat a masszát, hogy ne törjön

Humor

A teológusok és a román nyelv-(nem)tudás

A román operában

Az egyik fiatal székely teológusnak úgy tűnt, elfoglalták a helyét az operában. Egy darabig ott álldogált, hogy a helyfoglalók hátha észreveszik, hogy nem jó helyen ülnek, majd türelme elfogyván megkérdezte, hogy „oda szól-e” a jegyük:

– Nu vö szupörác! Biletul dumnyéavosztre szuné aicséá?

Székely diák Mohan doktornál

Egy alkalommal az egyik székely teológus igencsak rossz közérzettel ment dr. Mohanhoz. Tudta magáról már régebben is, hogy időnként magas szokott lenni a vérnyomása. Ilyenkor szédült, fájt a feje, rosszabb esetekben hányingere is volt. Hogy mi a panasa, a hányingert, szédülést semmiképpen nem tudta volna elmondani románul, sem körülírni. Ezért csak arra kérte a doktort, mérje meg a vérnyomását. Ezt még el tudta mondani románul, nagyjából a következőképpen:

– Domnu doctor, vă rog, cântăriți presiunea în sânge.

Hol kezdjük a reformációt?

1. Szeretné eltörölni az egyházi hierarchiát, a megválasztott lelkipásztor életfogytig tartó helyben maradásának lehetőségét stb. Azonban minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, ezek a reformszándékok rendre meghiúsultak, és lényeges változást nem eredményeztek. A reformerek ezután vagy elhallgattak, vagy pedig az egyházi és állami hatóságok közös erővel elhallgattatták őket.

De van a reformációnak olyan formája, amelyről jóval többet kellene beszélnünk, mert több eredménnyel kecsegtet, mint a szertartások megváltoztatásának eddig hiábavaló kísérlete. Ez pedig a helyi gyülekezeti élet reformációja.

Mit is értünk ezen? Változást! Előrelépést! A változás és mozgás a megállás és mozdulatlan-ság ellentéte. Ugyanis a gyülekezeti élet nagy veszélye az, ha üres hagyománnyá merevedik, és ezzel az egyházi élet hagyományörzessé silányul. Mert a beteg gyülekezeti életből nő ki mindig az egyház romlása. Hiába szeretnénk reformációt elérni az egyház alkotmányában, törvényeiben, szervezeti felépítésében, a hierarchiában, ha közben a gyülekezeti élet halálosan beteg. A rendszerváltás óta sok minden megváltozott: új törvénykönyv született, új tisztségviselőket választottunk, itt-ott új liturgiát vezettek be, tataroztunk, építettünk, szerveztünk, konferenciáztunk, de a gyülekezetek belső élete, a templomlátogatók száma, az ifjúság jelenléte bizony nem változott, sőt!

Úgy tűnik, egy hagyományörzésre és -ápolásra berendezkedett egyház nem kell sem az ifjúságnak, sem az idősebb nemzedéknek. Imár nyílt titok, hogy országosan egyre kevesebben járnak templomba, vagy kérnek egyházi temetést, a keresztelest igénylőkkel beszélgetve pedig kiderül, hogy a szülők, nagyszülők abban csupán szép hagyományt, illetve mágikus szertartást látnak. Ha egy-egy gyülekezeti tag valahol hitre jut és megtér, akkor a legtöbbször csatlakozik valamelyik kiségyházhoz, neoprotestáns közösséghez, esetleg szektához, mert talán még arra sincs lehetősége, hogy kiálljon a gyülekezet elé, és bizonyosságot tegyen örömről – nem hogy hitben növekedni tudjon. Mert ez nem szokás nálunk.

„Kis istentiszteletek”

A bibliaórák egyre több helyen „kis istentiszteletek” lettek, ahol néhány résztvevő előtt a lelkipásztor egyszerűen monológot tart. Azt a közösséggyakorlási formát, ahol beszélgetni lehet az igéről vagy a hit dolgairól, esetleg együtt imádkozni a gyülekezet ügyeiért, ahol emberek elmondhatják megtérésük történetét, megbeszélhetnék az őket igazán foglalkoztató kérdéseket, alig ismerik.

A gyülekezeti élet egyéb, fizikai munkával járó teendőit pedig sok helyen a lelkipásztor és családtagjai végzik. Ez is immár legalább 50 éves „hagyomány”. Az is elfogadott lett, hogy a gyülekezeti élet a lelkipásztor személye körül forog. Abban az esetben, ha szelíd és gyenge egyéniség, akkor mindent maga végez el. Ha pedig erős szakos, akkor az ő parancsai szerint kell történnie mindennek. Ő a mindentudó, aki egy személyben tervez, engedélyez vagy tilt. Annak pedig, aki a lelkész prédikációját bírálni szeretné, olyan „hagyományos korlátokat” kellene

áttörnie, amelyek évszázadok óta e kísérletnek keményen ellenálltak. Márpedig az ígértetek nagy része érthetetlen és unalmas.

Ezt a minősítést nem e cikk írója teszi, hanem azok a protestáns tömegek, akik a mozdulatlan gyülekezeti életre nem vevők, inkább elhagyják az egyházat, vagy immár a tájára se mennek. Sem az álló, mozdulatlan gyülekezeti élet, sem az ott hangzó, alig érthető szokványos prédikáció nem vonzza többé az embereket. Mintha újra érvényes lenne egyik egyháztörténelmünknek a 19. század kiürült templomainak okát indokoló mondása: a nép megunta a száraz beszédet.

Reformáció a fejben

Egyre többen vannak azon a véleményen, hogy ideje lenne a helyi gyülekezetekben elkezdni egy olyan reformációt, amelynek lényege a mozgás, a változás. A biblikus reformációnak mindig a fejben, a szívben, a szemléletben kell kezdődnie. Azon kellene egyre többeknek fáradozni, hogy a helyi gyülekezetnek a templomba még eljáró tagjai, de a lelkipásztor és a presbiterek előtt is világos legyen az új reformáció iránya. Vagyis az, hogy merre kellene mozdulni. Mert mozdulni kell! Nem Isten ígéje szerint való az, ami és ahogyan most van. Mozdulni kell az olyan gyülekezeti élet felé, amelynek közép-pontjában nem a lelkipásztor, esetleg nagyobb anyagi befolyással bíró presbiter vagy magát extra hívőnek valló csoport, hanem az élő Jézus és ígéje, a Biblia áll. Az ige tekintélye előtt hajoljon meg mindenki, és kezdjék el keresni a gyülekezet tagjai azt, hogy mit mond a Biblia az Istennek tetsző gyülekezeti életéről! Keresse először a lelkipásztor, majd pedig hirdesse bátran. A gyülekezet pedig követelje meg tőle ezt!

A passzív, csak a templomban ülő egyháztagok pedig épüljenek össze szolgáló közösséggé, mert a biblikus gyülekezet Istent imádó közösség, s ebben mindenkinek feladata van. Olyan szeretetet gyakorló közösséggé kell formálódnia gyülekezeteinknek, ahol egyrészt egymást segítik, másrészt ahova készek mást is befogadni. Kezdjék talán azzal, hogy havonta egy-egy vasárnapi istentisztelet után kávé, tea és néhány szelet sütemény mellett beszélgetnek. De vigyázzanak, ne lelkészük legyen itt is a főszereplő.

Változtassunk a bibliaórák monoton és unalmas együttlétein is. Legyen ez olyan alkalom, ahol a lelkész legfeljebb húsz (!) percet beszél, majd megfogalmaz néhány kérdést, amiről beszélgethetnek a résztvevők.

A változtatást segíti az is, ha nemcsak a lelkész készül az ígértetésre, de a gyülekezeti tagok is, amikor az istentisztelet előtt imaközösséget tartanak. Szembesítse a lelkipásztor az imádkozó közösségét ezzel a lehetőséggel úgy, mint egy komoly feladattal.

Hitben elől járó presbiterek

Válasszon hitben elől járó presbitereket a közösség. Mert Istennek tetsző, biblikus döntéseket kell majd hozniuk, ehhez pedig szükséges az újjászületett életű vezetőség. Ne az legyen legfőbb törekvésük, hogy elégséges mennyiségű pénzt tároljanak a kasszában, vagy ha nincs,

akkor hogyan szerezzenek, illetve a többletet mire költésék – ugyanis a presbiteri gyűlések legfőbb témái mindig ezek –, mert a presbiterek felelőssége sokkal nagyobb ennél; Isten ígéje és akarata szerint kell kormányozniuk a gyülekezetet.

Ehhez a reformációhoz olyanokra van szükség, akik jól ismerik a Bibliát, és az evangélium lényegét mások felé is egyszerűen meg tudják fogalmazni. Az ígértetés közösségtől tovább kell lépni az ígért hirdetni képes gyülekezet felé. Ennek az útja a bibliaiskolai tanfolyamokon, az ún. csendes heteken és gyülekezeti konferenciákon át vezet. Örvendetes, hogy egyházunkban már vannak olyan gyülekezetek, ahol ezeket már gyakorolják néhány éve, bibliaiskolai tanfolyamokat szerveznek, csendes napokat tartanak, csendes hétre mennek a gyülekezet kisebb-nagyobb csoportjával. Fontos lenne a jó tapasztalatokat közreadni, és legalább ilyen fontos lenne e tapasztalatokat megbeszélni.

Ha a reformáció megerősödik egyházainkban, akkor elérkezhet a „felüdülés ideje”, mert – e sötét és erkölcsi rendjében felbomlott világban – úgy lehet jelen a keresztyén gyülekezet, mint „hegyen épített város”. Kezdje tehát a reformációt először minden lelkész és presbiter a saját gyülekezetében, beszéljen róla, dolgozzék és imádkozzék érte!

| SÍPOS ETE ÁLMOS (parokia.hu) |

Bódás János

Ki van jelölve a helyed

Azért van síró, hogy vigasztald,
és éhező, hogy teríts asztalt.
Azért van seb, hogy bekösse kezéd.
Vak, elhagyott azért van, hogy vezesd.
Azért van annyi árva, üldözött,
hogy oltalmat leljen karod között.
Azért roskadnak más vállai,
hogy terhüket te segítsd hordani.
Az irgalmat kinek fakasztják,
s mélység felett van csak magasság.
Ha más gyötrődik, vérzik, szenved,
azért van, hogy te megmutathasd:
mennyi szeretet van benned.

Megmutattad-e néha legalább?
Enyhült, s szépült-e tőled a világ?
Vagy tán kezdetől támadt foltra folt?
Ott is, hol eddig minden tiszta volt?

Ki vagy? Vigasznak, írnak szántak,
menedéknek, oszlopnak, szárnynak.
Ki van jelölve a helyed,
ne nyugodj, míg meg nem leled.
Csak ott leszel az, aminek
rendeltettél. – Másként rideg,
céltalan lesz az életed.
Mag leszel, mely kőre esett,
elkallódott levél leszel,
mely a címzetthez nem jut el.
Gyógyszer, ami kárba veszett,
mit soh'se kap meg a beteg.
Rúd leszel, de zászlótalan,
kalász leszel, de magtalan,
cserép, amiben nincsen virág,
s nem veszi hasznod sem az ég,
sem a világ.

Áldások és nehézségek a szórványban

Algyógyon tanácskoztak a lelkipásztorok

Algyógyon gyűltek össze a szórványlelkészek pihenéssel egybekötött szakmai tanácskozásra. A háromnapos eseményen baráti hangulatban oszthatták meg tapasztalataikat, a munkával járó áldásokat és nehézségeket.

Előregedő közösségek, hívek, akik már idős koruk miatt nem tudnak elmenni a templomig, üresen maradt parókiák, omladozó templomok, keresztelés és esketés nélküli szolgálat, nagy távolságok, többnyelvű igehirdetés, az utolsó református eltemetése – lehangoló kép alakulhat ki abban, aki a szórványban végzett szolgálatnak csak a felszínét látja. Az egyre fogyatkozó református, magyar közösségek sorsa valóban kétségbeejtően reménytelennek tűnhet, hiszen az elvándorlás, urbanizáció, asszimiláció és előregedés mellett a közömbösség, érdektelenség is nagyban rányomja a bélyegét a gyülekezetekre. Sokszor tehetetlenül kell végignézni egy-egy közösség felszámolását. E reménytelennek tűnő küzdelemben azonban mégis vannak, akik kitartóan, teljes odaadással és áldozatkészen szolgálnak, még ha sokszor a kiégés szélére is kerülnek. Van, aki néhány év után feladja, hiszen sokszor rendkívüli nehézségek is jelentkezhetnek anyagi és lelki téren egyaránt, de van, aki évtizedeken át harcol az utolsó reformátusért is.

Az algyógyi találkozó többek között azt is megmutatta a szórványlelkészeknek, hogy nincsenek egyedül, ez nem magányos küldetés, még ha sokszor magukra is lennének utalva. A borúlátó beszámoló mellett előkerültek az anekdotikus történetek, az örömteli találkozás pillanatai, a szeretetteljes hívek kitartása, egy kórusalapítás, keresztelő vagy gyerekcsoport összegyűjtésének öröme.

Az esti beszélgetésen a lelkipásztorok beszámoltak szórványgyülekezeteik helyzetéről. A fo-

gyás, előregedés általános probléma minden vidéken, és sok helyen egyszerűen nincsenek gyermekek, akikkel foglalkozni lehetne. Rendkívül lehangoló azt tapasztalni, hogy sok szülő szerint nem éri meg magyarul tanulnia a gyerekeknek, így családostól teljesen elszakadnak gyökereiktől.

Szegedi László generális direktor szerint a szórványlelkészek helytállásától sok minden függ. Amilyen hűséggel fognak szolgálni, úgy fog megmaradni a közösség. A legsúlyosabb problémának az asszimilációt tartja, aminek legnagyobb része a házasságok útján történik. „Az etnikai váltás együtt jár az identitásváltással, a nyelvi váltás pedig a vallási váltással” – magyarázta a missziói előadó, majd hozzátette: „csak a magyar nyelvben maradhat meg a közösség. Amikor ez változik, más vallás felé sodródnak a hívek. De minél nagyobb súly és teher nehezedik ránk, annál éberebbek leszünk.” Rámutatott: sok lelkipásztor belekeseedik a hosszas szórványban való szolgálásba. Javasolta, hogy alakuljanak ki testvérkapcsolatok a nagy gyülekezetek és szórványközösségek között, hogy szolgálattal, lelki és anyagi támasszal, odafigyeléssel segíthesse a tömb a szórványt. Emellett kellene az alkalmak, a motiváció, amely megmozgatja a fogyó közösségeket, fontos örömet vinni az embereknek, hogy megérezzék, milyen élő magyar református közösségnek lenni. „A szórványnak van még ereje. Foglalkozni kell vele, lelkesevé vinni a közösségbe, hogy a hívek méltón megélhessék újra hitüket. Az épített örökség,

a szórványbeli templomok megmentése fontos, de a lelki örökséget is meg kell menteni” – hangsúlyozta Szegedi László.

Vetési László, a 25 éves munkaközösség egyik alapítója elmondta: „amikor ezt elkezd-tük szervezni a 90-es években, egy nagyobb szórványprogramnak volt a része. Ez volt az első lépés, hogy az azonos szolgálati helyzetben levő lelkipásztorok rendszeresen találkozzanak. Úgy éreztük, tartozunk nekik annyival, hogy a pihenésükhöz, szakmai feltöltődésükhöz hozzájáruljunk, hiszen sokaknak csak ennyi volt az évi szabadságuk.” A lelkipásztorok itt egymással és az egyházi vezetőkkel egyaránt megoszthatják kérdéseiket, panaszait. A találkozó a lelkészek közötti tapasztalatcserét, baráti beszélgetéseket, kapcsolatépítést is szolgálja. És mivel a szórvány határait nem lehet konkrétan meghúzni, a találkozások, a párbeszéd országos szinten folynak – mutatott rá Vetési László.

A lelkipásztorok a két egyházkerület vezetőivel is megvitathatták kérdéseiket. Kató Béla erdélyi püspök szerint lassan minden lelkész munkája szórványjellegűnek tekinthető, hiszen a nagyvárosokban nagy létszámúak a gyülekezetek, de a hívőket az emberek rengetegében, a rohanásban, örökmozgó hétköznapjaikban kell megtalálni és megszólítani. „Sokan megkérdőjelezik, hogy megéri-e a kis közösségekkel foglalkozni, hiszen, úgy tartják, ügyis elfogynak. De nekünk egyetlenegy is számít, nem tehetjük meg azt, hogy egyről is lemondunk” – szögezte le Kató Béla.

A beszélgetésen érintett kérdések között szerepelt a szórványban eltöltött szolgálati idő, gyülekezetek adminisztrációjának összevonása, a nyelvi kérdés, a román nyelvű szolgálat mértéke és jellege, a románajkú reformátusok helyzete, a települések közötti ingázás okozta gondok, az ünnepi időszakok leterheltsége. Kató Béla püspök rámutatott: a hagyományos erdélyi falu nagy veszélyben van, a világ urbanizálódik, a nagyvárosok köré húzódnak az emberek. A püspök szerint nagy hangsúlyt kell fektetni a gyerekek támogatására, de az idős reformátusokat sem hagyhatjuk magukra. Szegedi László missziói előadó hozzátette: mindent el kell követni azért, hogy a gyermekeket bevonják és visszacsalogassák a gyülekezetbe, a vegyes házasságban élőket pedig meggyőzzék arról, hogy magyar iskolába írássák gyerekeiket.

A találkozáson Magyarország konzulátusainak képviselői biztosították az egybegyűlteket arról, hogy a magyarság megmaradásáért folytatott küzdelem közös harc, amelyben Magyarország is részt vesz. Arra biztatták a lelkipásztorokat, hogy ötleteikkel bátran keressék az anyaország erdélyi képviselőit. Úgy vélik, azon kell dolgozni, hogy érje meg magyarnak lenni a szülőföldön, a szórvánnyal együtt épüljön a nemzet. Szó esett az oktatási rendszer kiépítéséről, óvodaprogramról, fejlesztési pályázati lehetőségekről.

Az együttlét alkalmával Szép Eduárd beresztelki lelkipásztor előadást tartott a románok közötti reformációról, majd kirándulás, fűrés, kikapcsolódás következett, hogy mindenki feltöltődve mehessen vissza gyülekezeteibe Isten áldását hordozva küzdeni és szolgálni.

| BEREKMÉRI GABRIELLA |

A szerző felvétele

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.
Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro
http://www.reformatus.ro/uzenet.html • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.
Tipográfia: IDEA PLUS
Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

